

Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	E-90792880-180[2025/2]-502827
Tarih	09.09.2025

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Defterdarlığı

Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-90792880-180[2025/2]-502827

09.09.2025

Konu : Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Hk.

.....BANKASI ANONİM ŞİRKETİNE

İlgi : ... sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, bankanız nezdinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF/Fon) adına gerçekleştirilen döviz transferleri için muhabir bankalar tarafından bankanızdan yabancı para cinsinden masraf tahsil edildiği, bu kapsamda, yabancı para cinsinden bankanızdan tahsil edilen muhabir masrafının, TMSF'nin bankanız nezdindeki TL hesaplarından tahsil edilebilmesi için işlem gereği olarak TMSF adına döviz satışı işlemi yapıldığı, 5411 sayılı Bankacılık

Kanununun "Fon ve faaliyet izni kaldırılan bankalara ilişkin mali istisnalar" başlıklı bölümünün 140 ıncı maddesinde Fonun her türlü vergi resim ve harçtan muaf olduğunun belirtildiği, ancak bankanızca TMSF adına yapılan ve bankanız açısından gelir niteliğinde alınan bir para olmayan bahse konu döviz transferi işlemlerinde ortaya çıkan muhabir banka masrafı tahsilatına ilişkin yapılan döviz satış işleminde BSMV bakımından vergiyi doğuran olayın gerçekleşip gerçekleşmediği konusunda tereddüde düşüldüğü, bu çerçevede, bankanızca TMSF işlemleri kapsamında yapılan döviz satışlarının BSMV'ye tabi olduğunun değerlendirilmesi durumunda kambiyo satış işlemlerinden doğan binde iki oranındaki BSMV'nin bankanızca mı yoksa TMSF'den tahsil edilerek bankanızca beyan edilmesi suretiyle mi ödenmesinin gerektiği konusunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir." hükmü yer almaktadır.

Mezkur Kanunun mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde, "Banka ve sigorta muameleleri vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder. ..." hükmü, matraha ilişkin 31 inci maddesinde, "... Kambiyo alım ve satım muamelelerinde kambiyo satışlarının tutarı vergiye matrah olur ..." hükmü, nispete ilişkin 33 üncü maddesinde ise " ... Kambiyo muamelelerinde nispet matrahın binde ikisidir. Cumhurbaşkanı, bu maddede belirtilen vergi oranını bankalar arası mevduat muameleleri, bankalar ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan aracı kurumlar arasındaki borsa para piyasası muameleleri ve diğer banka ve sigorta muameleleri için ayrı ayrı veya birlikte %1'e, kambiyo muamelelerinde ise sifıra kadar indirmeye ve kambiyo muamelelerinde on katına, vergiye tabi diğer muamelelerde ise kanuni seviyesine kadar artırmaya yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Anılan yetkiye istinaden çıkarılan 1106 sayılı, 1149 sayılı, 2834 sayılı, 3031 sayılı ve 5349 sayılı Cumhurbaşkanı Kararları neticesinde 98/11591 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde değişiklik yapılarak BSMV oranı, kambiyo muamelelerinde, satış tutarı üzerinden binde iki, aşağıda sayılan kambiyo muamelelerinde ise satış tutarı üzerinden sıfır olarak tespit edilmiştir.

- 1) Bankalar ile yetkili müesseselerin kendi aralarında veya birbirlerine yaptıkları kambiyo satışları,
- 2) Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılan kambiyo satışları,
- 3) Döviz kredisinin ödenmesine yönelik olarak, döviz kredisi kullanılan ya da kullanımına aracılık eden banka tarafından kredi borçlusuna yapılan kambiyo satışları,

- 4) Sanayi sicil belgesini haiz işletmelere yapılan kambiyo satışları,
- 5) İhracatçı Birliklerine üye olan ihracatçılara yapılan kambiyo satışları,
- 6) Bankacılık Kanunu uyarınca finansal kuruluş faaliyeti kabul edilen faaliyetlerden en az birini yapan yurt dışında mukim kuruluşlara yapılan kambiyo satışları,
- 7) 14/1/1970 tarihli ve 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (g) alt bendi hükmüne istinaden Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında açılan Türk Lirası hesapların vade sonu hesap bakiyesi kullanılmak suretiyle hesap sahiplerine ilgili banka tarafından yapılan kambiyo satışları.

Öte yandan, 5411 sayılı Kanunun "Fon ve faaliyet izni kaldırılan bankalara ilişkin mali istisnalar" başlıklı bölümünün 140 ıncı maddesinde, "Fon her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Faaliyet izni kaldırılan veya tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas ve tasfiye idarelerinin Fon tarafından, borçlarının ve/veya taahhütlerinin üstlenilmesi ve/veya alacaklarının devralınması hâlinde Fonun, üstlendiği borçlar ve/veya taahhütler ile devraldığı alacaklarla ilgili devir ve temlik sözleşmeleri, her türlü teminatın tesisi ve kaldırılması, sözleşmelerin bozulması, dava ve icra takipleri ile bu borçlar ve/veya alacaklar ve/veya taahhütlerle ilgili diğer her türlü işlemler ve bu işlemlerle ilgili düzenlenen kâğıtlar, her türlü vergi, resim, harç, fonlar ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden istisnadır. ..." hükümleri yer almaktadır.

Buna göre, 5411 sayılı Kanunun 140 ıncı maddesi gereği, TMSF'ye tanınan vergi, resim ve harç istisnası; vergi, resim ve harç mükellefiyeti doğrudan doğruya bu Fona terettüp eden mükellefiyetle ilgili bulunmaktadır. Ancak söz konusu talebinize konu işlemde BSMV'nin mükellefi, yapılan döviz satış işlemi dolayısıyla bankanız olduğundan, bankanızca satış tutarı üzerinden binde iki oranında BSMV hesaplanması ve kanuni süreler içerisinde beyan edilerek ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 17.09.2026